

Eikeren. Foto: Fred Norseth

Eikern - geologisk oversikt

Av Stig Larsen

Eikern er en innsjø på grensen mellom Vestfold og Buskerud fylke. Med Eidsfoss i sør og Vestfossen-Fiskumvannet i nord. Eidsfoss er kjent for sitt jernverk fra 1700-tallet. Malmen kom fra noen av gruvene i området, men den ble også fraktet fra gruvene rundt Arendal med båt til Sande. Herfra gikk transporten med hest og slede over Bergstigen til Eidsfoss. Den lokale malmen ble fraktet på Eikern fra Thorud gruve, Såsen gruve, Narverud gruver og Andorsrud gruver. Borgen gruve i Sande er den største av jerngruvene. Geologisk sett er området ganske spennende. Den syd/østlige

delen fra Eidsfoss til Tryterud er påvirket av Sandekalderaen. Her kommer ringgangen ned i Eidsfoss sentrum, skjærer så over til Hesthammerøya og går i land syd for Tryterud. Forekomster av bergarten Rhyolitt er relativt hyppig i forbindelse med kalderaen. Fra Tryterud og nordover til Hamre finnes et dekke av Ekeritt. Dette strekker seg over åsen mot Konnerud. I området rundt Hamre finnes det endel Kalkstein som er tildels oppvarmet og har gått over til Hornfels. Xontolitter i området er Hamrefjell et godt eksempel på. Her finnes kanskje Norges beste forekomst av mineralet Vesuvian. Nord for Hamre går vi gradvis inn i Alunskifer med

lokale innslag av Ekeritt. Alunskiferen strekker seg helt til nordenden av Eikern til den støter på grunnfjellet som består av Gneis.

Vender vi oss om og følger Eikerns vestside sørover mot Hakavika vil vi få Alunskifer i et parti nesten fram til Gunnhildsrud. Her kjører vi på en benk av hornfels/kalkstein fram til vi møter vannkanten. I åsen vest for oss vil vi ha Ekeritt som en overliggende bergart på Alunskiferen. Først midt mellom Gunnhildsrud og Hakavika kraftstasjon vil Ekeritten igjen overta som dominerende bergart. Herfra går Ekerittdekket og i tilliggende åser helt til Eidsfoss hvor det vil bli avløst med Rombeporfyrr /Basalt.